

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 359/05-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. P., bytom P., zastúpeného advokátkou Mgr. E. K., B., pre namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a „*princípu právnej istoty*“ podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sž-o-NS 67/2004 z 19. apríla 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. augusta 2005 doručená (kvalifikovane doplnená 26. septembra 2005) sťažnosť Ing. J. P., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. E. K., B., pre namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a „*princípu právnej*

istoty“ podľa čl. 1 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 SŽ-o-NS 67/2004 z 19. apríla 2005.

Sťažovateľ uviedol, že na Okresnom úrade P. (ďalej len „okresný úrad“) *„sa domáhal postavenia účastníka v konaní podľa § 81 ods. 3 a 4 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, v ktorom sa preskúmavali rozhodnutia – súhlasy orgánov odpadového hospodárstva vydané na prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov skládkovaním“*. V tejto súvislosti sťažovateľ postupoval podľa ustanovenia všeobecného právneho predpisu, teda podľa ustanovenia § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v platnom znení (ďalej len „Správny poriadok“). Podľa vyjadrenia sťažovateľa však okresný úrad k nemu nepristupoval ako k účastníkovi konania, o čom svedčí aj skutočnosť, že rozhodnutie v danej veci mu zaslal len na vedomie. Proti rozhodnutiu okresného úradu sa sťažovateľ odvolal, pričom o odvolaní rozhodoval odbor životného prostredia Krajského úradu v B. (ďalej len „krajský úrad“). Sťažovateľ uviedol, že krajský úrad *„vo veci účasti v konaní vydal dňa 15. 02. 2003 rozhodnutie č. W/2003/211/20WNR o tom, že sťažovateľ nie je účastníkom konania, v ktorom sa preskúmavajú súhlasy na prevádzkovanie skládky v P. v zmysle § 81 ods. 3 a 4 zákona o odpadoch.“*

Sťažovateľ uviedol, že proti rozhodnutiu *„vo veci účasti“* podal odvolanie Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ktoré svojím rozhodnutím č. k. 615/1/2003-6.3 z 13. mája 2003 potvrdilo prvostupňové rozhodnutie krajského úradu. Proti rozhodnutiu ministerstva ako ústredného orgánu štátnej správy podal sťažovateľ na najvyššom súde žalobu. Podľa vyjadrenia sťažovateľa najvyšší súd 19. februára 2004 vyhlásil rozsudok, ktorým rozhodnutie ministerstva a krajského úradu zrušil a vec vrátil ministerstvu na ďalšie konanie. Proti rozsudku najvyššieho súdu podalo ministerstvo odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací senát najvyššieho súdu. Ten svojím rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 67/2004 z 19. apríla 2005 zmenil rozsudok prvostupňového senátu najvyššieho súdu tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľ uviedol, že namietaný rozsudok mu bol doručený 27. júna 2005.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd neposkytol právnu ochranu ním označenému základnému právu, ale rozhodol v rozpore so zákonom, čím porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Sťažovateľ argumentoval tým, že k porušeniu označeného základného práva došlo aj preto, že odvolací senát najvyššieho súdu uviedol: *„Správny poriadok síce vymedzuje, kto je účastníkom konania, ale odpoveď na to, na koho sa táto definícia vzťahuje, dávajú predpisy hmotného práva (...). V prejednávanej veci je hmotnoprávnym predpisom zákon o odpadoch, ktorý vo vyššie citovanom ustanovení § 74 ods. 4 jednoznačne vymedzuje, kto je účastníkom konania. Zakotvuje, že účastníkom konania je obec. (...).“*

Sťažovateľ sa domnieva, že s týmto tvrdením odvolacieho senátu najvyššieho súdu sa nemožno stotožniť, pretože *„tvrdenie, že účastníkov konania definujú iba predpisy hmotného práva a že osobitné správne predpisy na úseku životného prostredia majú vlastné vymedzenie účastníkov konania, sa nezakladá na pravde. Dôkazom je napr. samotný zákon o odpadoch, ktorý v § 74 ods. 1 upravujúcim konanie podľa tohto zákona odkazuje, v prípade absencie osobitnej úpravy, na použitie všeobecných predpisov o správnom konaní“*. Podľa názoru sťažovateľa, keďže zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o odpadoch“) v danom prípade otázku účasti výslovne nerieši, je potrebné aplikovať ustanovenie § 74 ods. 1 citovaného zákona a otázku účasti riešiť podľa Správneho poriadku. V tejto súvislosti sťažovateľ vyslovil názor, že v danom konaní sa malo naňho hľadieť ako na účastníka konania.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že odvolací senát najvyššieho súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol: *„Eventuálne možným jednostranným výkladom zákona (podľa ducha zákona) postavenie účastníka správneho konania je možné priznať aj vtedy, ak sa konanie a rozhodovanie bezprostredne dotýka práv a oprávnených záujmov príslušného subjektu. Posledne spomenutú skutočnosť v prípade žalobcu odvolací súd nezistil.“* Sťažovateľ argumentoval aj tým, že počas celého konania sa snažil poukázať na skutočnosť, že rozhodnutím vydaným v konaní o nakladaní s odpadmi môže byť priamo dotknuté jeho základné právo na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, ako aj základné

právo podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a základné právo podľa čl. 8 dohovoru. Podľa názoru sťažovateľa sa však správne orgány jeho tvrdeniami nezaoberali.

Sťažovateľ sa domnieva, že rozhodnutie odvolacieho senátu najvyššieho súdu je „*zjavne arbitrárne a neodôvodnené*“, keďže najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Sťažovateľ vyjadril názor, že „*odvolací senát Najvyššieho súdu SR rozhodol arbitrárne, úplne ignoroval jednu z definícií účastníka správneho konania, čím poprel účel a význam nielen inštitútu účasti, ale aj jeho vymedzenie v § 14 správneho poriadku (...). Odvolací senát Najvyššieho súdu SR svoje rozhodnutie neodôvodnil tak, ako to predpokladá skutočné naplnenie obsahu práva na súdnu ochranu*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nasledovný nález:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1 Sž-o-NS 67/2004 zo dňa 19. 04. 2005 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sž-o-NS 67/2004 zo dňa 19. 04. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti sťažnosti vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jej odmietnutie.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 tohto zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, ako aj „*princípu právnej istoty*“ podľa čl. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-NS 67/2004 z 19. apríla 2005.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo. Podľa odseku 2 citovaného článku Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa odseku 2 citovaného článku kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci

súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. (...)

Ústavný súd zistil, že najvyšší súd namietaným rozsudkom zmenil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sž 103/03 z 19. februára 2004 tak, že žalobu zmietol. Najvyšší súd tak rozhodol o odvolaní, ktoré podalo ministerstvo. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu je zrejmé, že ministerstvo v odvolaní argumentovalo tým, že *„občania mesta P. nemajú vlastný súhlas na prevádzkovanie skládky odpadov. Možnosť prevádzkovať skládku odpadov odvodzujú od práva prevádzkovateľa skládky odpadov, P., a. s. P.“*. Najvyšší súd ďalej uviedol, že ministerstvo v odvolaní poukázalo na to, že občania mesta P. môžu byť v súvislosti so zrušením súhlasov udelených podľa predchádzajúcej právnej úpravy odpadového hospodárstva, respektíve udelením nových súhlasov podľa zákona o odpadoch dotknutí na svojich právom chránených záujmoch len sprostredkovane, nie priamo. Na základe toho ministerstvo žiadalo, aby odvolací senát najvyššieho súdu zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že žaloba sa zamietá. K odvolaniu ministerstva sa vyjadril aj sťažovateľ, ktorý navrhol prvostupňové rozhodnutie najvyššieho súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd v rámci odvolacieho konania zistil, že okresný úrad na základe žiadosti P., a. s., P. (ďalej len „P.“) podľa § 81 ods. 6 zákona o odpadoch prehodnotil jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa P. vydané podľa predchádzajúcej právnej úpravy odpadového hospodárstva a následne vydal rozhodnutie č. ŽP/ODP/2339/2002-Sch z 24. októbra 2002. Týmto rozhodnutím okresný úrad zrušil skoršie rozhodnutia, ktorými bol P. udelený jednak súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov skládkovaním, ako aj súhlas na vydanie prevádzkového poriadku na zneškodňovanie odpadov. Daným rozhodnutím okresný úrad podľa zákona o odpadoch neudelil P. súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov a zároveň udelil súhlas na uzavretie skládky. Proti

rozhodnutiu okresného úradu podali odvolanie P. a občania mesta P., medzi nimi aj sťažovateľ.

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného rozhodnutia poukázal na to, že krajský úrad, ktorý v rámci odvolacieho konania preskúmaval rozhodnutie okresného úradu, skúmal okrem iného aj skutočnosť, či sťažovateľ je účastníkom konania oprávneným podať odvolanie proti rozhodnutiu okresného úradu. Najvyšší súd uviedol, že krajský úrad vo svojom rozhodnutí konštatoval, že v „*prvostupňovom konaní sa rokovalo o práve P., a. s. P. prevádzkovať skládku a o práve prevádzkovať ju na základe vydaného prevádzkového poriadku, nie o právach alebo právom chránených záujmoch Ing. J. P., ktoré ani neboli dotknuté prvostupňovým rozhodnutím*“. Proti rozhodnutiu krajského úradu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že v namietanom konaní môžu byť dotknuté jeho práva, predovšetkým základné právo na priaznivé životné prostredie a že v rozhodnutí krajského úradu, ktorý mu nepriznal postavenie účastníka konania, nebol preukázaný opak. Na základe toho navrhol, aby ministerstvo zrušilo rozhodnutie krajského úradu a aby mu vrátilo vec na ďalšie konanie. Ministerstvo rozhodnutím č. k. 615/1/2003-6.3 z 13. mája 2003 potvrdilo rozhodnutie krajského úradu a odvolanie sťažovateľa zamietlo.

Z dôvodu, že sťažovateľ nebol spokojný s rozhodnutím ministerstva, využil právny prostriedok, ktorý mu ponúka Občiansky súdny poriadok, a podal žalobu, ktorou sa v rámci správneho súdnictva domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu (ministerstva). Na základe podanej žaloby rozhodol najvyšší súd rozhodnutím sp. zn. 7 SŽ 103/03 z 19. februára 2004, ktorým zrušil rozhodnutie ministerstva a krajského úradu a vrátil vec ministerstvu na ďalšie konanie. Najvyšší súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že „*správny orgán už v čase začatia konania mohol posúdiť, či konanie vo veci mohlo a môže mať negatívny vplyv na životné prostredie, a to v lokalite, v ktorej žalobca žije a či takýto negatívny vplyv sa ho môže priamo dotknúť*“.

Namietaným rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 67/2004 z 19. apríla 2005 odvolací senát najvyššieho súdu rozhodol o odvolaní ministerstva proti prvostupňovému rozhodnutiu najvyššieho súdu z 19. februára 2004 tak, že ho zmenil a žalobu sťažovateľa zamietol. Najvyšší súd pritom vychádzal z ustanovenia § 74 ods. 4 zákona o odpadoch, podľa ktorého

účastníkom konania o udelení súhlasu podľa § 7 ods. 1 písm. a), c) až e), k), m) a n) je vždy aj obec (...).

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného rozsudku vychádzal aj zo základného zákona štátu, teda z prvej vety čl. 1 ods. 1 ústavy, podľa ktorého je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. V rámci odôvodnenia sa najvyšší súd oprel aj o čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. V tejto súvislosti najvyšší súd konštatoval, že *„štátnym orgánom Slovenskej republiky zákony upravujúce ich postavenie a právomoci neumožňujú, aby samostatne rozhodovali v konaní nad rámec zákona, t. j. mimo rozsah zákonom ustanovených právomocí. Ten orgán štátu, ktorého postavenie a právomoci zákon upravuje, nie je preto oprávnený z vlastného rozhodnutia a podľa vlastnej úvahy konať nad rozsah svojich zákonných právomocí, keďže takéto konanie príslušný právny predpis neupravuje.“* Najvyšší súd v namietanom rozhodnutí dôvodil aj tým, že právo na životné prostredie je samostatným základným právom fyzickej osoby, je subjektívnym právom verejnoprávnej povahy.

Z obsahu namietaného rozhodnutia je zrejmé, že najvyšší súd posudzoval právo sťažovateľa na priaznivé životné prostredie, ktoré podľa vyjadrenia sťažovateľa mohlo byť v namietanom konaní dotknuté, z hľadiska čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého domáhať sa práv uvedených v čl. 35, čl. 36, čl. 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Najvyšší súd v tejto súvislosti konštatoval: *„Keďže sa toto právo zaručuje ústavou len v rozsahu, ktorý vymedzí zákon, predpokladom reálneho presadenia ústavného práva na priaznivé životné prostredie v právnej praxi je nielen existencia adekvátnej hmotnoprávnej úpravy, ale aj procesnoprávnej úpravy tohto mechanizmu v konkrétnom právnom predpise“.* Podľa vyjadrenia najvyššieho súdu je súčasný stav zákonov týkajúcich sa ochrany životného prostredia koncipovaný tak, že ochrana životného prostredia je daná do pôsobnosti orgánov štátnej správy a samosprávy a v konaniach pred nimi vystupuje občan len vtedy, ak je účastníkom konania. Aj keď najvyšší súd rešpektoval znenie § 14 ods. 1 Správneho poriadku, podľa ktorého je účastníkom konania aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý,

a to až do času, kým sa preukáže opak, vychádzal z ustanovenia § 14 ods. 2 Správneho poriadku, podľa ktorého účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva. Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že Správny poriadok vymedzuje, kto je účastníkom konania, ale odpoveď na to, na koho sa táto definícia vzťahuje, dávajú až predpisy hmotného práva. Zároveň dodal, že občan sa stáva účastníkom konania na úseku životného prostredia spravidla len vtedy, ak je sám navrhovateľom daného správneho konania. Najvyšší súd konštatoval, že hmotnoprávnym predpisom v prejednávanej veci je zákon o odpadoch, ktorý vo vyššie citovanom ustanovení § 74 ods. 4 zakotvuje, že účastníkom konania je aj obec. Odvolací senát najvyššieho súdu vyslovil názor, že osobitné právne predpisy (v posudzovanom prípade zákon o odpadoch) majú v procese aplikácie prednosť pred predpismi všeobecného charakteru (Správny poriadok), a preto „*vychádzajúc z interpretácie § 14 správneho poriadku, ako aj § 74 ods. 4 zákona o odpadoch rozhodol, že žalobca nemá postavenie účastníka konania*“.

Najvyšší súd dôvodil aj tým, že aj keď mal sťažovateľ záujem na úprave právnych pomerov v súlade s posudkami, ktoré v konaní aj predložil, neznamená to automaticky, že bol účastníkom konania. Pri odôvodnení svojho názoru vychádzal najvyšší súd z čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy, podľa ktorého občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. V tejto súvislosti poukázal na zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), ktorý vo svojich jednotlivých ustanoveniach zakotvuje právo obyvateľa obce zúčastňovať sa na samospráve obce, jeho právo zúčastniť sa miestneho referenda, ako aj právo podieľať sa na rozvoji a zveľadovaní obce, ako aj povinnosť podieľať sa na ochrane a zveľadovaní životného prostredia.

Vychádzajúc z čl. 27 ods. 1 prvej vety ústavy, podľa ktorého petičné právo sa zaručuje, najvyšší súd poukázal aj na skutočnosť, že jedným z právnych inštitútov, ktorým môžu občania ovplyvňovať činnosť príslušných orgánov na úseku životného prostredia, sú petície, ktorých právna úprava je obsiahnutá v zákone č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v platnom znení.

Najvyšší súd v závere konštatoval, že na sťažovateľa nemožno aplikovať ani ustanovenie § 15a Správneho poriadku zakotvujúce postavenie zúčastnenej osoby, pretože aj jej účasť v konaní musí upraviť osobitný zákon.

Na základe uvedených skutočností najvyšší súd konštatoval, že prvostupňový súd správne zistil skutkový stav veci, ale dospel k nesprávnemu právnemu záveru, preto odvolací senát zmenil prvostupňový rozsudok tak, že žalobu sťažovateľa zamietol.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 Správneho poriadku účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 2 Správneho poriadku účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

Podľa ustanovenia § 74 ods. 4 zákona o odpadoch účastníkom konania o udelení súhlasu podľa § 7 ods. 1 písm. a), c) až e), k), m) a n) je vždy aj obec, na ktorej území sa zariadenie na zneškodňovanie odpadov alebo zariadenie na zhodnocovanie odpadov nachádza alebo sa zamýšľa umiestniť alebo na ktorej území sa dekontaminácia alebo zneškodňovanie použitých polychlórovaných bifenylov alebo kontaminovaných zariadení vykonáva alebo sa zamýšľa vykonávať.

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o odpadoch orgány štátnej správy odpadového hospodárstva udeľujú súhlas na

a) prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov okrem spaľovní odpadov a zariadení na spoluspaľovanie odpadov a vodných stavieb, v ktorých sa zneškodňujú osobitné druhy kvapalných odpadov,

c) prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov okrem spaľovní odpadov a zariadení na spoluspaľovanie odpadov a vodných stavieb, v ktorých sa zhodnocujú osobitné druhy kvapalných odpadov,

d) prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov, ak ide o zariadenia, na ktorých prevádzku nebol daný súhlas podľa písmen a) a c),

e) na zmenu a rekonštrukcie zariadení na zhodnocovanie odpadov, zneškodňovanie odpadov a zber odpadov alebo ich častí, na ktorých prevádzkovanie sa vydáva súhlas podľa tohto zákona, ak majú vplyv na nakladanie s odpadmi v zariadení, (...)

k) uzavretie skládky odpadov alebo jej časti, vykonanie jej rekultivácie a jej následné monitorovanie, (...)

m) dekontamináciu,

n) zneškodňovanie použitých polychlórovaných (...).

Domáhať sa nápravy porušenia práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy možno len v rámci rozsahu zákonnej úpravy vykonávajúcej toto ústavné ustanovenie (čl. 46 ods. 4, čl. 51 ods. 1 ústavy), v danom prípade v rámci právnej úpravy vyplývajúcej z príslušných ustanovení zákona o odpadoch (lex specialis), ako aj Správneho poriadku (lex generalis).

V rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 64/00 ústavný súd vyslovil, že v Slovenskej republike pôsobia súdy na základe ústavy a zákonov, čiže na základe právneho poriadku Slovenskej republiky, a sú teda povinné rozhodovať na základe aplikácie noriem tohto právneho poriadku alebo noriem, ktorých použitie tento právny poriadok zvlášť umožňuje. Je vecou všeobecného súdu, ktorú normu z právneho poriadku Slovenskej republiky a z noriem, ktorých použitie tento právny poriadok zvlášť umožňuje, v danom prípade aplikuje a ako ju interpretuje. Súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj to, aby súd rozhodol o práve toho, kto sa naň obrátil, podľa práva platného v Slovenskej republike alebo podľa noriem, ktorých použitie právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje.

Ústavný súd je s prihliadnutím na obsah namietaného rozhodnutia, ako aj na vyššie citované ustanovenia ústavy, Správneho poriadku, zákona o odpadoch, ako aj iných

právnych predpisov toho názoru, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-NS 67/2004 z 19. apríla 2005 spĺňa požiadavky zákonného rozhodnutia. Ústavný súd konštatuje, že je dôležité, aby všeobecný súd pamätal na všetky náležitosti zákonného rozhodnutia tak, ako ich predpokladá zákon, a tieto pri jeho tvorbe prakticky aj aplikoval. Výsledkom dodržania zákonných ustanovení by malo byť presvedčivé a preskúmateľné rozhodnutie. Na základe toho dospel ústavný súd k záveru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu takým rozhodnutím nepochybne je (obdobne napr. III. ÚS 162/05).

Ústavný súd v obdobnej veci sp. zn. II. ÚS 22/02 konštatoval: „Tomu, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím priamo dotknutý vo svojom právnom postavení, musí sa postavenie účastníka konania priznať a za účastníka konania ho treba považovať až do času, kým sa preukáže opak, a to rozhodnutím správneho orgánu. Treba ho teda považovať za účastníka konania až do právoplatnosti rozhodnutia o tom, že účastníkom konania nie je. O tom, že niekto, kto sa domáha účasti v konaní, nie je účastníkom konania, je potrebné rozhodnúť v správnom konaní rozhodnutím so všetkými náležitosťami podľa § 47 Správneho poriadku s tým, že proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie. Účastníkom je však až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o tom, že účastníkom konania nie je. Či ide o účastníka konania, skúma správny orgán z úradnej povinnosti počas celého konania. Ak zistí, že niekto účastníkom nie je, vydá o tom rozhodnutie. Naopak, ak zistí, že niekomu patrí postavenie účastníka konania, začne s ním ihneď jednať ako s účastníkom (...).“

Ústavný súd je toho názoru, že v posudzovanom prípade nedošlo zo strany najvyššieho súdu k odmietnutiu spravodlivosti, pretože ten rozhodol o sťažovateľovom stave. Najvyšší súd vyslovil záver, že sťažovateľ nie je účastníkom konania, v ktorom sa preskúmavali rozhodnutia – súhlasy orgánov odpadového hospodárstva vydané na prevádzkovanie zariadenia na zneškodňovanie odpadov skládkovaním. Najvyšší súd pritom vychádzal z ústavy, zákona o odpadoch a Správneho poriadku.

V namietanej veci ústavný súd nezistil jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov,

ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery najvyššieho súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Ústavný súd konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Ústavný súd už vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 50/04 konštatoval, že „právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, Ústavný súd Slovenskej republiky nemá dôvod doň zasahovať.“

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

K rozhodnutiu sa pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2005